

LATVIJAS VALSTS
RADIO UN TELEVĪZIJAS CENTRS

VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs"
Vienotais reģistrācijas Nr. 40003011203, Ērgļu iela 14, Rīga, LV-1012
Tālrunis: 67108704, fakss: 67108740, e-pasts: lvrtc@lvrtc.lv

07.05.2020. Nr. 30FAD.04-01/15/01/1321

Pārresoru koordinācijas centram
pkc@pkc.mk.gov.lv

Informācijai:
Latvijas Republikas Satiksmes ministrijai
satiksmes.ministrija@sam.gov.lv

Par konceptuālo ziņojumu "Par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības politiku, valsts kapitālsabiedrību iedalījumu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības funkciju pakāpenisku centralizāciju"

Valsts akciju sabiedrība "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (turpmāk – LVRTC) izskatīja Pārresoru koordinācijas centra sagatavoto konceptuālo ziņojumu "Par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības politiku, valsts kapitālsabiedrību iedalījumu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības funkciju pakāpenisku centralizāciju" (turpmāk – Ziņojums) un savas kompetences ietvaros sniedz šādu viedokli:

- 1) Ziņojums paredz būtisku valsts kapitālsabiedrību pārvaldības reformu, veicot valsts kapitālsabiedrību iedalījumu A grupas (komerciālās) un B grupas (nekomerciālās) kapitālsabiedrībās. Kapitālsabiedrībām ar atšķirīgiem finanšu un nefinanšu mērķu uzsvāriem paredzēts piemērot atšķirīgu ziņošanas formu un atšķirīgus uzsvārus, kā arī regularitāti, piemēram, mazām valsts kapitālsabiedrībām ar nefinanšu mērķu uzsvāru varētu būt jāsniedz mazāk informācijas par finanšu mērķiem un rādītājiem, savukārt komerciālajām valsts kapitālsabiedrībām, iespējams, būtu jāziņo par finanšu rezultātiem daudz biežāk, paredzēts atšķirīgs finanšu/nefinanšu mērķu īpatsvars, t.sk. sagaidāmo dividenžu apjoms u.c. (Ziņojuma 12. un 13. lpp.). LVRTC, saskaņā ar Ziņojumā paredzēto klasifikāciju, ierindots A grupas kapitālsabiedrību sarakstā. LVRTC ir viens no vadošajiem elektronisko sakaru komersantiem Latvijā, galvenais radiofonijas un televīzijas programmu zemes apraides tīkla operators valstī, nodrošina kvalitatīvus un drošus telekomunikāciju risinājumus Latvijā pārstāvētajiem elektronisko sakaru komersantiem (operatoriem), kuri nodrošina mobilo sakaru, interneta un telekomunikāciju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus valsts institūcijām, uzticamības pakalpojumus (eParaksts), kā arī virkni deleģēto uzdevumu izpildi. Starp deleģētajiem un normatīvajos aktos tieši noteiktajiem uzdevumiem, LVRTC valsts kritiskās informācijas tehnoloģiju un sakaru nodrošināšanas jomā veic uzdevumus, kas saistīti arī ar valsts aizsardzības un drošības funkciju nodrošināšanu, ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma 42.panta otrajā daļā noteikto. Ievērojot iepriekšminēto, Ziņojumā paredzētā kapitālsabiedrību klasifikācija un LVRTC iedalījums A grupā nebūtu viennozīmīgi piemērojama attiecībā uz LVRTC. Ņemot vērā pieaugošo deleģēto uzdevumu skaitu un nozīmību, LVRTC būtiski ir nodrošināt kvalitatīvu deleģēto uzdevumu izpildi, konkurētspējīgu atalgojumu, ilgtermiņa investīcijas un paaugstinātas drošības darbības, kas, savukārt, ir pretrunā ar maksimālās peļņas gūšanas un dividenžu palielināšanas mērķi. Tāpat deleģētajiem uzdevumiem nav pieļaujama nesamērīga peļņa un atsevišķos gadījumos peļņa vispār nav pieļaujama. Līdz ar to LVRTC deleģētie uzdevumi un to izpildei nepieciešamās LVRTC esošās kompetences nonāk pretrunā ar komerciāliem mērķiem. Tāpat vēršam uzmanību, ka Ziņojumā paredzētā biežākā ziņošana par finanšu rezultātiem A grupas kapitālsabiedrībām radīs pārmērīgu administratīvo slogu, attiecīgi palielinot administratīvās izmaksas.

- 2) Ziņojums paredz kapitāla daļu turētāja funkciju centralizāciju komerciālajām kapitālsabiedrībām. Pārresoru koordinācijas centrs, kā Ziņojuma sagatavotājs, atbalsta modeli, kurā uz AS "Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor" zināšanu (darbinieku) bāzes tiek izveidots jauns valsts aktīvu pārvaldītājs (valsts kapitālsabiedrība SIA formā) kā valsts kapitāla daļu turētājs, kura kapitāla daļu turētājs ir PKC. Ziņojumā paredzēts, ka komerciālo kapitālsabiedrību finanšu mērķus noteiks aktīvu pārvaldītājs, bet specifiskos valsts noteiktos nefinanšu mērķus, ja tādi būs, izvirzīs nozares ministrija. LVRTC iebilst pret šādas starpniekorganizācijas ar pārmērīgu pilnvarojumu kontrolēt un noteikt dažādu sektoru valsts uzņēmumu mērķus izveidi. Jāņem vērā, ka liela daļa valsts kapitālsabiedrību īsteno vai palīdz īstenot attiecīgās valsts nozares politikas ieviešanu vai veicina saprātīgu pasākumu īstenošanu, kas arī šobrīd nav pretrunā ar OECD valsts kapitālsabiedrību korporatīvās pārvaldības vadlīniju otrās sadaļas "Valsts kā īpašnieka loma" D. punktā minēto, ka kapitālsabiedrības īpašnieka tiesību īstenošanai jābūt skaidri noteiktai valsts pārvaldes ietvaros. No nozares ministrijām atrautu uzņēmumu finanšu mērķu noteikšana var ne tikai negatīvi ietekmēt ilgtermiņā nozares attīstību un radīt tirgus nepietiekamības un/vai sadrumstalotības un nevienlīdzīgas pakalpojumu pieejamības sekas, bet arī finanšu un nefinanšu mērķu definēšana atrauti vienam no otra efektīvā veidā nav īstenojama un ir savstarpējā pretrunā. Šādu provizoriski negatīvu seku novēršana var nākotnē radīt būtisku finansiālu slogu uz valsts budžetu.
- 3) LVRTC izsaka iebildumu pret Ziņojumā iekļauto secinājumu - pārskatīt Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu un noteikt, ka līdzdalību pārvērtē arī kapitālsabiedrībām, kuru kapitāla daļas ar likumu atzītas par neatsavināmām, pārvērtēšanas periodu nosakot 5 gadi – tikpat, cik kapitālsabiedrībām, kuru daļas nav neatsavināmas (t.i., paredzot katrus 5 gadus vērtēt, vai kapitālsabiedrība nav nododama privatizācijai). Elektronisko plašsaziņas līdzekļu 13.panta pirmā prim daļa nosaka – valsts akciju sabiedrības "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" akcijas nedrīkst atsavināt. Šāds Ziņojumā rosinātais termiņš ir pārāk īss un, lai ik reizi 5 gados sagatavotu šādu kvalitatīvu izvērtējumu, to ir jāsāk gatavot laicīgi, tas prasa ievērojamus administratīvos resursus, kā arī nenosdz pat divus vidēja termiņa stratēģijas (3 gadi) termiņus, lai šo jautājumu būtu iespējams objektīvi izvērtēt. Šāda valsts kapitālsabiedrību pārvaldības politikas virziena maiņa no neatsavināmas kapitālsabiedrības līdz privatizējamai ir vērtējama kā krasa un neargumentēta. Tāpat, var secināt, ka pārvērtējums, pie nemainīgiem apstākļiem, nav lietderīgs. LVRTC, piemēram, vairākiem deleģējuma līgumiem, kas saistīti ar valsts drošību, ir noteikts 15 gadu deleģējuma termiņš. Ievērojot šo apstākli, jautājums par iespējamo LVRTC privatizāciju neatbilstu valsts drošības un suverenitātes aizsardzības principiem.
- 4) Ziņojumā tiek ierosināts noteikt pienākumu publiskas personas kapitālsabiedrībām reizi piecos gados pārvērtēt to līdzdalību citās kapitālsabiedrībās un izvērtējumu iekļaut valsts līdzdalības izvērtējumā. Kā piemērs tiek minēts, ka LVRTC pieder 23% SIA "Latvijas Mobilais telefons" (turpmāk – LMT) un, ka jautājums par rīcību ar valstij piederošajām SIA TET un LMT kapitāla daļām ir vairākkārtīgi skatīts Ministru kabinetā, taču pagaidām izmaiņas nav sekojušas. LVRTC ir viens no LMT sākotnējiem dibinātājiem un 23% kapitāldaļu īpašnieks. LVRTC ilgstoši ir realizējis daudzus valsts un sociālas nozīmes projektus, arī nerentablus, kuri finansēti no LMT dividenžu ieņēmumiem. LVRTC līdzdalības provizoriska izbeigšana LMT attiecīgi var radīt negatīvu ietekmi uz kapitālsabiedrības ilgtspējīgu attīstību, tajā skaitā jau uzsākto projektu turpināšanu, un var tikt apdraudēta ne tikai kapitālsabiedrības uzņemto saistību izpilde, bet var tikt nodarīts kaitējums Latvijas tēlam kopumā.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Ar cieņu,

Valdes priekšsēdētājs Edmunds Beļskis